

KONKURENCE

Konkurences žandarmi

Ne viss, kas konkurences jomā valstī darīts, iedzīvotājiem nesis tiešu un tūlītēju labumu. Uzņēmēji, kuriem noteikti sodi miljonos eiro, tiesājas un strīdas. Patērētāji vienmēr grib lētāk, bet uzņēmēji - nopelnīt un turēt cenu

Šo vēlmju krustpunktā nonāk Konkurences padome, kam ir žandarma loma. Par Latvijas Konkurences padomes darbu, par karteļiem un tiesvedībām *Dienas Bizness* izjautāja Konkurences padomes izpildinstitūcijas vadītāju Māri Spičku.

Īsi pastāstiet, kas ir godīga konkurence, ko Konkurences padome kontrolē? Kāds ir ideālais stāvoklis tirgū, kad ar konkurenci viss ir lieliski?

Ideālais stāvoklis, manuprāt, ir, kad jebkurā tautsaimniecības nozarē un tirgū darbojas pietiekami liels skaits uzņēmumu, kas strādā neatkarīgi un konkurē savā starpā.

Uzņēmumu tendence savukārt ir - kļūt lielākiem un stiprākiem un uzvarēt konkurences cīņā. Var veidoties ļoti lieli uzņēmumi. Konkurences padomes uzdevums ir pieskatīt, lai šie milži ar savu ietekmi nemazinātu citu uzņēmumu iespējas strādāt, rīkotos taisnīgi pret patērētājiem. Ideālā gadījumā viņi ir toleranti un nemeģina izstumt mazos no tirgus, nenosaka netaisnīgas cenas, nediskriminē. Ja konkurence tirgū ir pietiekama, tad mēs skatāmies, lai uzņēmumi nenāktu kopā un nevienotos mazināt savstarpējo konkurenci. To sauc par aizliegtu vienošanos, kad uzņēmumi saskaņoti rīkojas un vienojas par kādas preces cenu, tirgus sadalīšanu, dalību iepirkumos. Visbeidzot, ja tirgū ir spēcīgi konkurenti, bet vienam ir lielāki naudas resursi, viņš var mēģināt nopirkt citus uzņēmumus, piedāvājot izdevīgu cenu. Mūsu uzdevums ir saglabāt konkurenci un kontrolēt apvienošanās gadījumus, kas negatīvi var mainīt stāvokli tirgū.

Pārejot no konkurences jēgas uz burtu - jautājums ir par praktisko izpildījumu. Labākas konkurences vārdā Latvijā ir sadalīti monopoli, kas nodarbojas ar gāzes un elektrības tirdzniecību, tā cerot panākt labāku konkurenci. Vai praktiskais konkurences prasību izpildījums ir devis ideālo rezultātu?

Ja mēs atvadāmies no kādas monopola situācijas, noteikti ir gaidas, ka strauji kaut kas mainīsies. Izvēloties konkurences tirgu, mēs gaidām ne tikai labāku cenu, bet arī labāku pakalpojumu, apkalpošanu un citas uzņēmēju piedāvātās lietas.

Visticamāk - Latvijas iedzīvotāji negaidīja, ka elektrības sadales izmaksas pieaugs un rēķini kļūs lielāki!

Jā, infrastruktūras tirgos bieži vien nav prognozējams rezultāts. Par monopoli likvidēšanu ir ne tikai slikti

Karteļi bija jau tad, kad vēl nepastāvēja konkurences tiesības,

MĀRIS SPIČKA,
KONKURENCES
PADOMES
IZPILDINSTITŪCIJAS
VADĪTĀJS.

FOTO - EDIS PĀLENSLETA

